

lärare är inblandade. Genom matriserna kan lärarna få en gemensam bild över ämnena och förmågorna. Det gäller både vilka förmågor som redan är väl utvecklade samt vilka som behöver prioriteras.

Några specialpedagoger och speciallärare har uttryckt att de generella förmågorna är den "specialpedagogiska kursplanen" och att de utifrån dessa förmågor i samtliga ämnen får ett större mandat och förtroende från lärarna. De generella förmågorna blir också ett stöd i dialogen med elev och vårdnadshavare.

Åtgärdsbanken kan även användas som exempel på extra anpassningar. I vägledningshäftena finns flera användbara blanketter och bilagor bl a en blankett för extra anpassningar som utgår från de generella förmågorna och som underlättar lärarnas dokumentation med extra anpassningar.

Min förhoppning är också att lärares självförtroende ska växa när de går igenom åtgärdsbanken. Många upptäcker och uttrycker att de redan gör en mängd av alla de förslag som finns där. Andra lyfter fram vikten av de reflekterande kollegiala samtalen som skapas utifrån de generella förmågorna.

Vissa skolor använder de generella förmågorna i det

systematiska kvalitetsarbetet för att få syn på vilka förmågor som eleverna på skolan ofta har lätt för, respektive ofta behöver extra stöd för att kunna utveckla. Då synliggörs behoven på skol- och gruppnivå, vilket påverkar såväl andra organisatoriska lösningar som val av kompetensutveckling för skolpersonalen.

Vägledningshäftena innehåller också exempel på rutiner och tillvägagångssätt som kan vara till hjälp i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Min övertygelse är att vi med gemensamma krafter, kompetens och förståelse kan nå långt. Då kan vi steg för steg skapa en skola som blir mer begriplig, hanterbar och meningsfull för såväl elever som personal. En skola där vår pedagogiska professionalism lyfts fram och där vi alla kan känna att vi är "Good enough".

*Gudrun Löwendahl Björkman, Gudrun.LB@live.se
www.GLBatgardsprogram.com*

Boktips

Verklighetsnära lärande - För elever i behov av stöd

Johanna Eriksson och Britt-Inger Lindgren

Gothia fortbildning

63 sidor

ISBN 978-91-7205-946-7

TEXT Eva Rydholm

Denna lilla enkla, anspråkslösa och opretentiösa 63-sidiga bok förmedlar ett stort engagemang för eleverna i en gymnasiesärskola i Stockholmsområdet.

Den beskriver hur all personal under fem års tid sakta men säkert ändrade sitt arbetssätt från att ha undervisat i enskilda ämnen till en samverkan mellan programmens olika kurser och ämnen.

Mottot var: "Kunskap som kan tillämpas i nya situationer är användbar kunskap".

Boken beskriver en pedagogisk modell för att möta elever i behov av stödinsatser, så att de kan följa sitt eget lärande, bli självständiga och tro på sin egen förmåga och på så sätt använda sina kunskaper i nya situationer.

Modellen har fem steg:

- Problembeskrivning.
- Målformulering.
- Analys och definition av begrepp.
- Organisation.
- Strukturer och rutiner.

I ett avsnitt nämns några forskare, vars teorier verksamheten bygger på: Lev Vygotskij, Tom Tiller, John Hattie, Dylan Wiliam och Hans-Åke Scherp. De presenteras i all enkelhet.

Målet är att eleverna efter skolan ska vara förberedda att navigera i en verklighet, som erbjuder många nya och ovanliga situationer. Författarna liknar detta vid en pedagogisk GPS:

G - Grundläggande kunskaper, som ger eleverna trygghet, självförtroende och kunskap i att reflektera över sina egna erfarenheter.

P - Praktiska färdigheter, som eleverna kan tillämpa i kända och okända situationer.

S - Samverkan med kamrater, som lär eleverna att lyssna på varandra och lösa problem tillsammans.

Hela utvecklingsarbetet presenteras på ett mycket tillgängligt sätt med punktlister, numrerade listor, tankekartor, förklaringar i rutor och pratbubblor.

Boken kräver inga pedagogiska förkunskaper och kan därför användas av all personal på en grundsärskola eller på en gymnasiesärskola.

Omsättningen av teorierna i verkligheten kräver naturligtvis initierade och engagerade rektorer, lärare och övrig skolpersonal.

